

Інформаційна асиметрія базується на можливості висвітлення події, виходячи з різних її аспектів, створюючи різні види новин. У сучасному світі, який повною мірою тепер залежить від тих чи інших інформаційних впливів, самі інформаційні ресурси виступають засобами досягнення цілей.

Інформаційні операції, які проводяться проти України, є складовою загальної стратегії асиметричної війни Російської Федерації. Тому заходи протидії їм мають визначатися загальною стратегією протидії російській агресії. Одним із ефективних інструментів реалізації зазначених вище тактичних завдань є стратегічні комунікації.

Література:

1. Почепцов Г. Г. Інформаційні війни. – К.: «Ваклер», 2000.
2. Fukuyama F. The end of history and the last man. – London, 1992.
3. Watts D. Political communication today. – Manchester etc., 1997. – p. 121.
4. McDonald J.W. Exploiting battlespace transparency: operation inside an opponent's decision cycle // War in the information age: new challenges for U.S. security policy. – Washington etc., 1997.

ДО ПИТАННЯ ПРО МЕХАНІЗМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ

С.Г.Староконь, канд.психологічних наук, доцент

Житомирський військовий інститут

РФ мабуть перша у світі почала активно, витончено і підло використовувати інформаційну сферу для вирішення своїх агресивних планів – підкорення держав і народів своїм інтересам, позбавлення їх суб'єктності у світових процесах.

Її інформаційна агресія в психологічній сфері спрямована на ураження свідомості населення та військовослужбовців України з метою формування у них викривленого сприйняття реальності, виправдання використання зброї проти України, анексії її території.

За задумом Кремля, сприймаючи певним чином підготовлену російськими пропагандистами інформацію, громадяни України повинні активно протистояти Президенту і Уряду країни в реалізації курсу на європейську інтеграцію.

Деструктивні інформаційно-психологічні впливи в рамках антиукраїнських інформаційно-психологічних операцій Росія активно розпочала ще з часу оголошення нашою державою незалежності 24 серпня 1991 року. Відтоді і постійно Росія веде широкомасштабні інформаційні кампанії проти нашої Держави, мета яких полягає у встановленні повного контролю над зовнішньою та внутрішньою політикою України і, таким чином, утримання її у сфері свого геополітичного впливу.

Російське керівництво, особливо в особі Владіміра Путіна, який керує Росією з 2000 року, в разі збільшило інтенсивність інформаційних атак на Україну, поставивши собі за мету відновлення великодержавності і створення нової російської імперії. Не змирившись з відходом України від попередньої радянської імперії та приєднанням її до європейської системи цінностей, майбутнім вступом до Євросоюзу та набуттям членства в НАТО, РФ посилює інформаційний тиск, розповсюджуючи деструктивну, дізорієнтуючу, дезорганізуючу, деморалізуючу інформацію у вигляді фейків, перекручених тлумачень фактів і подій за допомогою Інтернет та медіа.

Успіхи російської пропаганди спираються на те, що їх пропагандисти першими усвідомили існування нового середовища існування людини – медіа-середовища. Це місце, куди спрямовані наші час, гроші і думки. Воно таке ж реальне як повітря, земля чи люди. Підпорядкувавши його досягненню цілей повного контролю і управління поведінкою людини, РФ визначила принципи, способи, форми та методи його організації, наповнила його відповідним змістом.

У цьому контексті для протидії інформаційній агресії і експансії РФ важливо постійно наголошувати, що зображення, яке ми бачимо на екрані телевізора чи монітора, не є реальністю, а тільки зображенням реальності. Зрозуміло, що російські пропагандисти для того, щоб спрямувати нашу свідомість у певному напрямку, використовують при підготовці інформаційних матеріалів цілу низку маніпулятивних технік і прийомів. Змінюючи зображення реальності вони таким чином змінюють і її саму у нашій свідомості.

Особливого значення в їх пропаганді набуває оціночна інформація, яку пропагандисти спеціально забарвлюють у чорні кольори для ініціювання у мас необхідних психологічних станів: занепокоєння, стурбованість, тривога, боязнь тощо. На їх фоні найфантастичніші фейки РФ повинні викликати в українців довіру та перешкоджати їх логічному аналізу.

Всі повідомлення російських пропагандистів характеризуються інформаційною надмірністю, що впливає на ступінь їх усвідомленості. Таке інформаційне перенавантаження повинне ховати від аудиторії актуальні соціальні питання, справжні причини явищ, пропонуючи хибні. При цьому жорстко контролюється семантичне (сміслові) поле за рахунок ключових слів, що визначають тематику повідомлень, функціонального стилю, конотації, "ненормативного" сполучення слів.

У цьому процесі особливу роль грає символізм інформації, яка напряму пов'язана із створенням уявного світу "новоросія" через недомислення, зниження рівня усвідомленості дійсності шляхом активації почуттєво-емоційних реакцій на шкоду раціонально осмисленим.

Не маючи реальних позитивних результатів сьогодні, окупаційна влада пропонує жителям ОРДЛО «все найкраще – в майбутньому». Цей

психологічний феномен (відтермінованість результату) щосили використовують пропагандисти, описуючи майбутнє псевдореспублік як бажаний соціально-ідеологічний конструкт. Цей конструкт сьогодні дозволяє РФ безкарно фальсифікувати реальні події і вихолощувати моральні цінності (обов'язок, совість, подвиг, «жертва заради майбутнього» тощо). Фальсифікація інформації у даному випадку пов'язана з її спрощенням та розрахована на спотворенням картини світу за рахунок ідеалізації реальних життєвих стандартів. Тому фальсифікація і «брехня заради порятунку» в ході інформаційних впливів на населення України вважаються доречними і необхідними

«РУССКИЙ МИР» – КОНЦЕПЦІЯ ІМПЕРСЬКОГО ФАНТОМУ В ГЕОПОЛІТИЧНІЙ РЕАЛЬНОСТІ

Р.В. Гула, доктор історичних наук, доцент,

Харківський національний університет Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба

Системні деструктивні процеси в СРСР наприкінці 80-х – початку 90-х рр. минулого століття поряд з питаннями майбутнього державного будівництва незалежних держав, спровокували появу й низки проєктів збереження залишків наддержави.

Одночасна загроза радикалізації суспільного життя й домінування націоналістичного тренду об'єктивно спровокували проблему пошуку нової моделі ідеологічного наповнення національної ідеї нової Росії, вироблення стратегії геополітичного розвитку на теренах колишнього СРСР, одним із варіантів якої стала концепція «Русского мира», що в низці наукових підходів репрезентує константи фашистської ідеології: імперіалізм, націоналізм, месіанізм і релігійно-світоглядну ортодоксію.

На нашу думку, концепція сучасного «Русского мира» за основними світоглядними чинниками, характерними рисами та суспільно-політичною практикою може бути розглянута й через призму державно-інструментального підходу як форма боротьби, сукупність спеціальних (політичних, економічних, дипломатичних, технологічних, військових, інформаційно-маніпулятивних та ін.) методів, способів і засобів масового впливу з боку державних, соціальних інститутів та інформаційно-комунікативної інфраструктури держави на суспільну свідомість.

Особливістю застосування концепції «Русского мира» у внутрішній політиці РФ є досить нейтральне ставлення до її постулатів у науковому дискурсі. В суспільно-політичній практиці – свідоме акцентування на інтернаціональному складникові – російському народі на відміну від «русского». Але в зовнішньополітичному аспекті концепція використовується